

Eerst motiveren, dan leren

In het middelbaar beroepsonderwijs is veel aandacht voor leerstijlen van leerlingen. Uit onderzoek met het Interactief Leergroepen Systeem blijkt dat er veel te winnen valt door eerst met hun motivatie aan de slag te gaan.

Het Interactief Leergroepen Systeem (ILS) is gebaseerd op de uitgangspunten van zelfregulerend leren. Hierbij werken studenten samen in interactieve leergroepen. Daarnaast kent ILS een aantal instructieprincipes, stappen waaraan een kwalitatief goede les zou moeten voldoen. Als docenten deze ILS-kenmerken naleven, raken leerlingen gemotiveerder en verwerken zij de lesstof dieper. Dat is althans de be-

doeling. Jeroen Rozendaal komt in zijn promotieonderzoek tot een andere conclusie. Hij vergeleek drie groepen studenten die in verschillende mate aan ILS zijn blootgesteld op de variabelen motivatie, angst en informatieverwerking. 'Geen significante verschillen na een half jaar', luidt het teleurstellende resultaat. Wel vindt de onderzoeker substantiële verschillen tussen de groepen in de relaties tussen de variabelen. Bij frequent gebruik van alle instructieprincipes van ILS worden leerlingen die diepteverwerkingsstrategieën toepassen na verloop van tijd gemotiveerder. Andersom werkt het ook: gemotiveerde studenten laten door de tijd meer diepteverwerking zien. Bij frontale lessituaties treedt dit

positieve effect niet op. Dus als docenten leerlingen willen aanzetten tot diepere verwerking van hun schoolwerk, zullen eerst hun motivatieproblemen opgelost moeten worden. Overigens vraagt Rozendaal zich af in hoeverre het eenzijdig hameren op diepteverwerking nuttig is. Hij constateert dat oppervlakte- en diepteverwerkingsstrategieën niet ten koste van elkaar gaan. Leer studenten zelf inschatten wanneer de ene strategie dan wel de andere strategie gepast is, is zijn advies. Pas dan is er echt sprake van zelfregulerend leren. / JS

J.S. Rozendaal, *Motivation and information processing in innovative secondary vocational education*. Proefschrift Universiteit Leiden, 2002.